

Титарчук І.М.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту,
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Тутарчук Ірина

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

БЮДЖЕТНІ ПРОГРАМИ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

У статті розглянуто роль та значення центральних органів виконавчої влади, дотичних до аграрного сектору: Державного агентства рибного господарства України та Державного агентства лісових ресурсів України. Аналізується рівень їх фінансування відповідно до функцій та цільового призначення цих організацій. Визначено слабкі місця у фінансуванні програм, закріплених за цими органами, а також сформуовано пропозиції щодо вдосконалення планування бюджетних програм та використання фінансових ресурсів на їх виконання. Проведено аналіз основних бюджетних програм та визначено їх практичну значущість і вплив на розвиток аграрної сфери з використанням методів статистики та аналітики. За допомогою методу аналізу документальної інформації опрацьовано основні законодавчі, медіа- та Інтернет-ресурси з даної тематики. Сформуовано висновок, що система результативних показників бюджетних програм цих відомств має повною мірою описувати досягнення та давати змогу оцінити прогрес у розвитку аграрної галузі. Відповідно до цього і розподіляються бюджетні кошти.

Ключові слова: бюджетні програми, центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ), ключові результативні показники, бюджетне планування, аграрний сектор.

Постановка проблеми. Потреба запровадження ефективнішої системи державного управління, особливо в сучасних умовах, перебуває на порядку денному провідних країн світу. Україна не повинна залишатися осторонь. Підвищення відповідності роботи державних структур демократичним стандартам Євросоюзу, удосконалення моделі фінансування центральних органів виконавчої влади аграрного напрямку та чіткий розподіл функцій між відомствами дадуть змогу усунути дублювання обов'язків, зменшити управлінські витрати та бюрократизм.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досить багато науковців приділяють увагу організаційно-правовим аспектам функціонування центральних органів виконавчої влади, серед яких – М. Ковалів, І.Б. Стахура, В. Криворучко, В. Федоренко, Н. Золотарьова та ін. Ми поділяємо думку Д. Йосифович та Р. Андрусичина про те, що чіткий поділ функцій та відповідальності з певними інструментами «...має застосовуватися за призначенням і на довгострокову перспективу. Він здатний підвищити ефективність державного управління та суттєво зменшити використання коштів державного бюджету на утримання державного апарату» [1]. Разом із тим погоджуємося з твердженням, що багатофункціональність органів виконавчої влади призводить до виникнення конфліктів між цими інституціями через недостатній розподіл функцій у системі та відсутність чіткого зв'язку між ними [1].

Також розділяємо думку Ю.М. Старілова, що сутність функцій виконавчої влади виявляється під час аналізу її результатів, які досягаються в процесі здійснення цієї влади [2]. І саме на цьому хотіли б наголосити. Адже важливим складником ефективної діяльності центральних органів виконавчої влади є прив'язка їх показників результативності до напрямів та обсягів фінансування бюджетних програм. Саме ці складники детально розглянуто нами у статті.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз фінансування програм, закріплених за Державним агентством рибного господарства України та Державним агентством лісових ресурсів України, і формування пропозицій щодо вдосконалення планування їхніх бюджетних програм та використання фінансових ресурсів для досягнення поставлених цілей.

Виклад основного матеріалу. Серед органів державної влади важливе місце посідають центральні органи виконавчої влади, що здійснюють функції державного управління для конкретної галузі економіки. Такими центральними органами є Державне агентство рибного господарства України, Державне агентство лісових ресурсів України, що з 2019 р. координуються Кабінетом Міністрів України через міністра захисту довкілля та природних ресурсів, який реалізує державну політику у цих сферах [3; 4]. До 2019 р. усі ці органи знаходилися у підпорядкуванні Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Державне агентство рибного господарства України (Держрибагентство) [5] є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра аграрної політики та продовольства. У 2018 р. Держрибагентство було відповідальним за виконання п'яти бюджетних програм (табл. 1).

Якщо детально розглянути економічну структуру видатків бюджетних програм, які виконувалися Держрибагентством у 2014–2019 рр., то можна побачити, що переважна більшість – це видатки споживання (рис. 1).

Основна частина всього ресурсу спрямовується на оплату праці (за даними 2018 р., понад 67,2% усіх видатків), і лише незначну частину становлять видатки розвитку (за даними 2018 р., 4,1% усіх видатків).

Найбільшою програмою Держрибагентства є програма «Керівництво та управління у сфері рибного господарства». Її обсяг у 2018 р. становив 332,6 млн грн, або 81,6% усіх бюджетних програм цього агентства. Динаміка виконання цієї програми у 2014–2019 рр. свідчить, що програма виконується рівномірно, суттєвих коригувань планових показників не спостерігається. Потрібно відзначити зростання більше ніж удвічі обсягів фінансування цієї програми, яке відбулося у 2017 р. Такі зміни пов'язані передусім зі зростанням мінімальної заробітної плати (у 2017 р. понад 85% видатків програми становила заробітна плата).

На 2019 р. у межах цієї програми було заплановано фінансування таких напрямів:

Таблиця 1

Структура бюджетних програм, які виконувалися Державним агентством рибного господарства України у 2018 р., млн грн

Найменування	Затверджено на початок року	Затверджено зі змінами	Факт
Керівництво та управління у сфері рибного господарства	326,8	334,3	332,6
Організація діяльності рибовідтворювальних комплексів та інших бюджетних установ у сфері рибного господарства	61,2	72,2	69,5
Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері рибного господарства	1,1	1,1	1,1
Селекція у рибному господарстві та відтворення водних біоресурсів у внутрішніх водоймах та Азово-Чорноморському басейні	10,5	0,0	0,0
Міжнародна діяльність у галузі рибного господарства	4,3	4,3	4,1
Всього	404,0	411,9	407,3

Джерело: складено на основі [6]

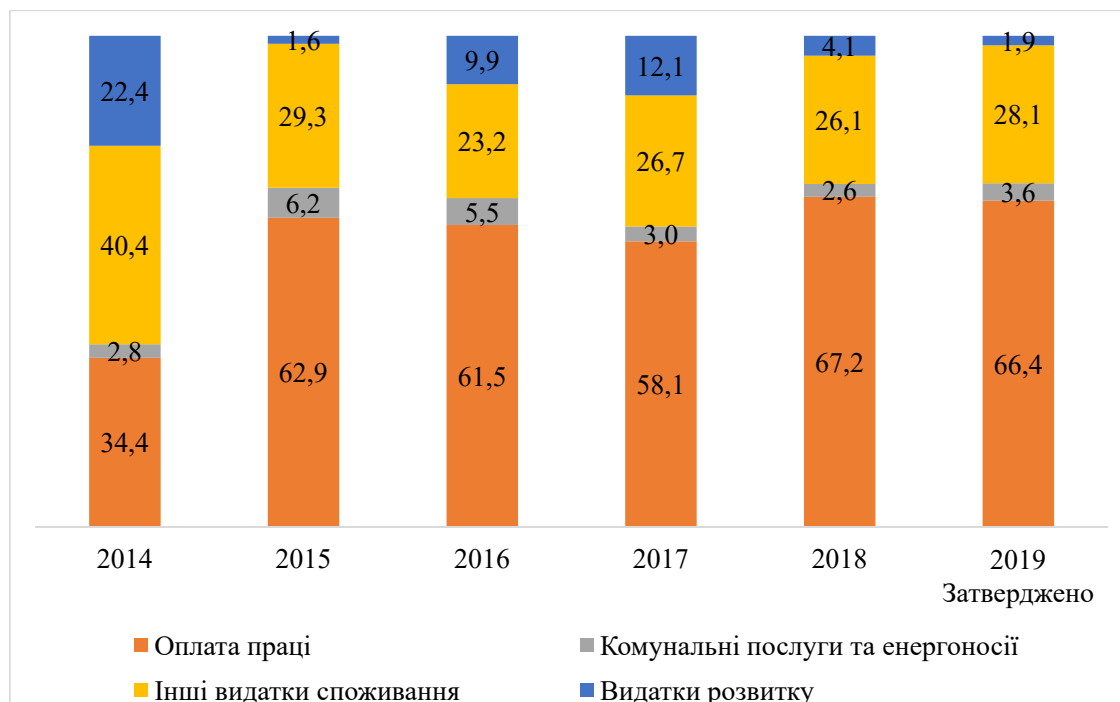

Рис. 1. Економічна структура видатків бюджетних програм, які виконувалися Державним агентством рибного господарства України, за 2014–2019 рр., %

Джерело: складено на основі [6]

– забезпечення виконання функцій і завдань у сфері рибного господарства;

– придбання автотранспортних, водних транспортних засобів та комплектуючих до них для здійснення рибоохоронних заходів;

– сплата судового збору;

– погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої в органах ДКСУ.

Загальний обсяг цієї програми, затверджений на 2019 р., становив 327,1 млн грн. Водночас, згідно з розрахунками, потреба становить 673,7 млн грн. За даними, наведеними у бюджетному запиті, додаткові кошти необхідні на виплату заробітної плати, на придбання паливно-мастильних матеріалів, запасних частин до транспортних засобів, спеціального одягу, канцелярського приладдя, розхідних матеріалів, продуктів харчування для плавскладу суден рибоохорони підвищення кваліфікації кадрів, навчання інспекторського складу органів рибоохорони тощо.

Таким чином, обмеженість граничного обсягу видатків негативно впливає на роботу Держрибагентства, оскільки не дає змоги належним чином забезпечити працівників технічними засобами, розхідними матеріалами, оплатити програмне забезпечення, оренду приміщення та комунальні послуги і через низький рівень оплати праці не дає змоги залучати висококваліфікованих фахівців.

Другою за обсягом фінансування є бюджетна програма Держрибагентства «Організація діяльності рибовідтворювальних комплексів та інших бюджетних установ у сфері рибного господарства». На її фінансування у 2018 р. було спрямовано 69,5 млн грн, що становить майже 96% запланованого обсягу на рік. Протягом 2014–2018 рр. ця програма характеризується високим рівнем виконання плану та відсутністю значних уточнень у середині року. На 2019 р. додаткова потреба у фінансуванні значно перевищує затверджений обсяг (79,2 млн грн затверджено, 196,0 млн грн – потреба).

Виконання цієї програми має сприяти збільшенню промислових запасів водних біоресурсів рибогосподарських водних об'єктів та забезпеченню їх біологічної меліорації. Увесь обсяг фінансування програми спрямовується на забезпечення діяльності рибовідтворювальних комплексів. Водночас сума граничного обсягу, за даними Держрибагентства, не дає змоги в повному обсязі виконати державний план із вселення водних біоресурсів до водойм загальнодержавного значення, оскільки такої суми недостатньо для придбання паливно-мастильних матеріалів, мінеральних та органічних добрив, хімічних реактивів, запчастин до техніки. Без оновлення матеріально-технічної бази рибовідтворювальних комплексів зариблення природних водойм щорічно буде зменшуватися, що призведе до зменшення обсягів промислового вилову риби і, як наслідок, до зниження забезпечення населення рибною продукцією.

Обсяг фінансування бюджетної програми «Прикладні наукові та науково-технічні розробки, вико-

нання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері рибного господарства» є незначним і становив у 2014–2018 рр. близько 1,0 млн грн. Увесь обсяг фінансування спрямовується на прикладні науково-технічні розробки та виконання робіт у сфері рибного господарства, у 2014–2018 рр. кошти освоєно згідно із запланованим обсягом фінансування. На 2019 р. обсяг фінансування було затверджено у сумі 2,1 млн грн. Водночас, за даними Держрибагентства, цей обсяг не задовольняв потребу наукових установ галузі у виплаті заробітної плати, оплаті енергоносіїв, придбанні паливно-мастильних матеріалів. Для дослідження у Світовому океані та Азово-Чорноморському басейні необхідно орендувати науково-дослідні судна та нести витрати на спорядження експедиції. Зважаючи на вартість оренди, світовий рівень цін на паливо та для забезпечення інших наукових розробок, у 2019 р. за бюджетною програмою необхідно виділяти кошти в сумі не менше 16,0 млн грн.

Протягом 2014–2018 рр. фактичне фінансування бюджетної програми «Селекція у рибному господарстві та відтворення водних біоресурсів у внутрішніх водоймах та Азово-Чорноморському басейні» не здійснювалося. Водночас на 2017–2019 рр. за цією програмою було заплановано фінансування у сумі 40,0 млн грн, 10,5 млн грн та 6,0 млн грн відповідно.

В окремих Порядках [7; 8] визначено механізм використання коштів цієї програми, але дуже часто оприлюднення паспорту цієї бюджетної програми відбувається із затримкою або взагалі відсутнє. Якщо ж паспорт не було затверджено у встановленому порядку, то й фінансування програми органами ДКСУ, навіть якщо відповідне фінансування заплановано у бюджеті, не здійснюватиметься.

Виконання бюджетної програми «Міжнародна діяльність у галузі рибного господарства» у 2014–2018 рр. має високі (практично 100%) показники освоєння запланованих коштів. У 2016–2018 рр. її обсяги зросли і становили 4,1–6,5 млн грн на рік. Завданнями, які реалізуються в межах цієї програми, є сплата внесків до міжнародних морських організацій, членами яких є Україна, та здійснення міжнародних заходів з урегулювання питань сталого використання водних біоресурсів в Азовському морі на території України. Таке фінансування покриває сплату членських внесків до міжнародних організацій, але не дасть змоги взяти участь представникам Держрибагентства України у засіданнях міжнародних організацій, членом яких є Україна. За розрахунками Держрибагентства, на цю програму в 2019 р. додатково потрібно було виділити майже 2,0 млн грн для фінансування видатків на відрядження.

Державне агентство лісових ресурсів України (Держлісагентство) [9] у 2015 р. було включено до складу Міністерства аграрної політики і продовольства України [10] та визначено відповідальним виконавцем бюджетних програм (у 2014 р. це агентство було самостійним головним розпорядником коштів державного бюджету). Держлісагентство є центральним органом

виконавчої влади, відповідальним за реалізацію державної політики у сфері лісового та мисливського господарства. У 2018 р. Держлісагентство відповідало за виконання чотирьох бюджетних програм. Їх загальний обсяг фінансування становив 318,5 млн грн (табл. 2).

В економічній структурі видатків бюджетних програм Держлісагентства у 2016–2018 рр. найбільшу частку становить оплата праці (64,8–68,3% усіх видатків). Водночас у 2015 р. видатки розвитку становили 73,5%, і на 2019 р. їх частка запланована на рівні 51,5% (рис. 2). Практично весь обсяг видатків розвитку заплановано профінансувати під час виконання бюджетної програми «Ведення лісового і мисливського господарства, охорона і захист лісів у лісовому фонді».

Бюджетна програма «Ведення лісового і мисливського господарства, охорона і захист лісів в лісовому фонді» протягом 2015–2019 рр. є найбільшою за обсягом серед програм Держлісагентства. Основним завданням програми є збереження в природному стані унікальних природних ландшафтів, інших при-

родних комплексів біологічного різноманіття, у тому числі генофонду рослинного і тваринного світу, занесених до Червоної книги України, та організація лісо-насіenneвої справи. Динаміка виконання цієї програми у 2015–2018 рр. характеризується високими рівнями використання бюджетних коштів. Однак починаючи з 2016 р. відбулося суттєве скорочення її фінансування (у 2015 р. її обсяг становив 422,2 млн грн, у 2016 р. – 88,0 млн грн, у 2017 р. – 123,5 млн грн, у 2018 р. – 170,6 млн грн).

За даними Держлісагентства, відсутність належного фінансування лісгосподарських підприємств протягом 2016–2018 рр. призвела до катастрофічного погіршення економічної ситуації у цих підприємствах, особливо у підприємствах Південно-Східного регіону України, які вже практично доведені до банкрутства. Зупинені роботи зі створення нових захисних насаджень на малопродуктивних і деградованих землях, немає можливості здійснювати попереджувальні протипожежні заходи в лісах, що підвищило ризик

Таблиця 2

Структура бюджетних програм, які виконувалися
Державним агентством лісових ресурсів України у 2018 р., млн грн

Найменування	Затверджено на початок року	Затверджено зі змінами	Факт
Ведення лісового і мисливського господарства, охорона і захист лісів у лісовому фонді	151,6	189,1	170,6
Керівництво та управління у сфері лісового господарства	134,4	131,3	126,0
Дослідження, прикладні розробки та підготовка наукових кадрів у сфері лісового господарства	18,9	20,0	19,9
Розвиток електронного урядування у сфері лісового та мисливського господарства	0,0	2,0	2,0
Всього	304,9	342,4	318,5

Джерело: складено на основі [6]

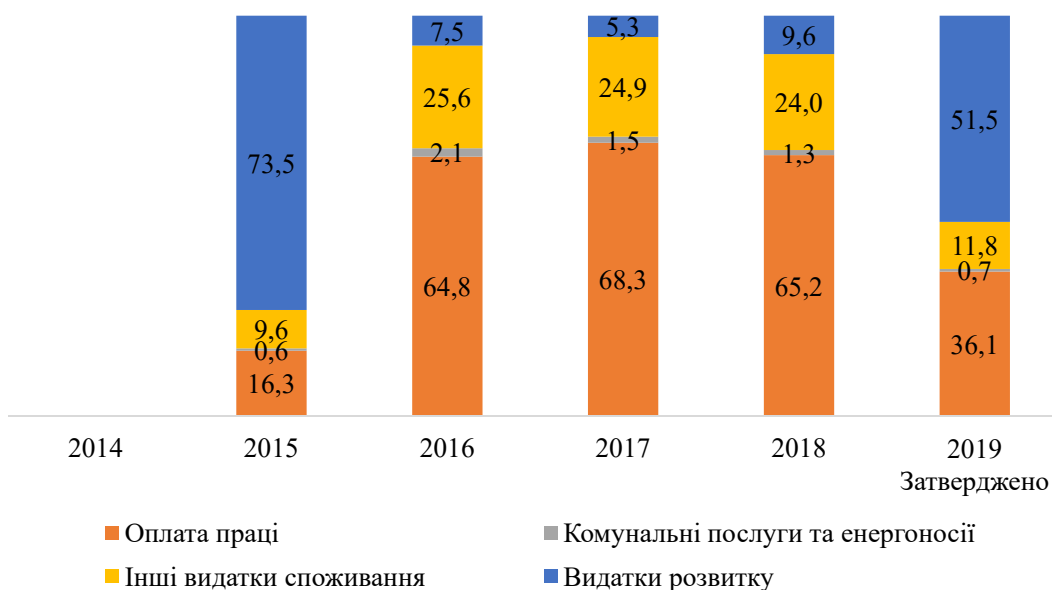

Рис. 2. Економічна структура видатків бюджетних програм, які виконувалися Державним агентством лісових ресурсів України у 2014–2019 рр., %

Джерело: складено на основі [6]

виникнення лісових пожеж, осередків шкідників і хвороб лісу, які призводять до надзвичайних наслідків. У подальшому відсутність належної бюджетної підтримки призведе до повної ліквідації лісгосподарських підприємств Південного та Східного регіонів та потягне за собою повне руйнування досягнутих результатів у степовому захисному лісівництві і необоротність ерозійних процесів та значне зниження родючості ґрунтів, а також серйозні втрати лісів від несанкціонованих рубок та пожеж. У подальшому державні витрати на ліквідацію наслідків можливих негативних явищ можуть зрости у десятки разів.

Бюджетна програма, спрямована на керівництво та управління у сфері лісового господарства, є другою за обсягом у структурі програм Держлісагентства. У 2018 р. її було профінансовано у сумі 126,6 млн грн. За 2015–2019 рр. спостерігалось щорічне зростання видатків цієї програми. Найбільший приріст (+79,4% до попереднього року) відбувся у 2017 р., який переважно був спричинений зростанням мінімальної заробітної плати та підвищенням посадових окладів. Обсяги фінансування, заплановані на 2015–2018 рр. були виконані на високому рівні.

У межах цієї програми виконувалося два основних завдання:

- здійснення державного управління й контролю у галузі лісового і мисливського господарства;
- здійснення державного управління і контролю ефективного використання лісових ресурсів, розвиток лісосировинної бази.

Протягом 2015–2018 рр. видатки на бюджетну програму «Дослідження, прикладні розробки та підготовка наукових кадрів у сфері лісового господарства» щорічно зростали. За підсумками 2018 р. її обсяг становив 19,9 млн грн, або 99,5% від запланованого показника. За кошти цієї програми здійснюється проведення фундаментальних та прикладних досліджень за пріоритетними напрямками: лісова селекція, вивчення і збереження генетичного потенціалу лісів України, їх біорізноманіття, а також проводяться заходи, спрямовані на розвиток лісової галузі. На 2019 р. на цю програму було затверджено коштів в обсязі 18,0 млн грн, що менше, ніж було профінансовано у попередньому році. За розрахунками Держлісагентства, для виконання усіх запланованих науково-дослідних робіт, упровадження їх результатів у виробництво, а також розроблення необхідної для галузі нормативної, правової та технічної документації необхідно 51,8 млн грн. Недостатнє фінансування програми унеможливило виконання її завдань в повному обсязі та на належному рівні [11].

Бюджетна програма «Розвиток електронного урядування у сфері лісового та мисливського господарства» з'явилася в бюджеті наприкінці 2018 р. Обсяг її фінансування становив 2,0 млн грн. Згідно із затвердженням порядком [12], кошти цієї програми спрямовувалися на впровадження системи електронного документообігу, придбання ліцензій програмного забезпечення

та придбання обладнання (серверів) для забезпечення електронного документообігу. Під час затвердження державного бюджету на 2019 р. ця програма не планувалася і, відповідно, ніяких розрахунків щодо її подальшого фінансування Держлісагентство не здійснювало.

Як бачимо з проведеного аналізу, важливу роль у належному функціонуванні розглянутих організацій відіграє бюджетне планування фінансування. Адже саме на етапі планування відбувається формування бюджетних запитів та затвердження обсягів бюджету, і від цього залежить ефективне виконання завдань та досягнення ключових показників результативності кожної бюджетної програми.

Висновки. Аналіз виконання бюджетних програм центральних органів виконавчої влади для аграрного напрямку засвідчив, що вони потребують змін і в підходах до бюджетного планування, і в обсягах фінансування.

Практично всі бюджетні програми Держрибагентства мають високий рівень освоєння запланованих обсягів фінансування (винятком є програма, спрямована на селекцію у рибному господарстві та відтворення водних біоресурсів у внутрішніх водоймах та Азово-Чорноморському басейні. Вона взагалі не мала фінансування через проблеми з підготовкою документів). Проте практично весь обсяг фінансування цих програм становлять видатки споживання. При цьому, за розрахунками Держрибагентства, кожна програма потребує значно більшого фінансування, ніж виділяється з бюджету. Водночас обсяги фінансування, які виділяються на цю галузь, їх економічна структура не дають змоги проводити реформу належним чином. Саме тому необхідно переглянути підходи до планування видатків, які спрямовуються на підтримку рибного господарства, встановити чіткі пріоритети та збільшити частку видатків розвитку. Окрім того, система результативних показників бюджетних програм Держрибагентства має повною мірою описувати досягнення та давати змогу оцінити прогрес у реформуванні галузі.

Показники виконання бюджетних програм Держлісагентства свідчать про незадовільний рівень фінансування та незабезпечення навіть основних статей видатків. Така практика не дає змоги підвищити результативність бюджетних програм та не сприяє їх ефективному виконанню. Водночас подекуди дуже складно (або навіть неможливо) оцінити необхідність виконання всіх заходів, які виконуються в межах бюджетних програм, через відсутність якісної інформації по них.

У цілому запровадження середньострокового бюджетного планування, чітка пріоритизація завдань та заходів бюджетних програм, а також детальний аналіз та усунення причин неповного використання ресурсів мають стати основними чинниками, які дадуть змогу поліпшити виконання бюджетних програм усіх центральних органів виконавчої влади в аграрному секторі.

Список літератури:

1. Йосифович Д.І., Андрусішин Р.М. Проблеми реформування органів виконавчої влади в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 4. С. 143–152. URL: https://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyku/nvsy/nvsy_04_2018/17.pdf (дата звернення: 01.04.2020).
2. Авер'янов В.Б. Державне управління: теорія і практика / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ, 1998. 432 с.
3. Про затвердження Положення про Державне агентство рибного господарства України : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 р. № 895. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.02.2020).
4. Про затвердження Положення про Державне агентство лісових ресурсів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2014 р. № 521. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/521-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.03.2020).
5. Офіційний сайт Державного агентства рибного господарства України. URL: <https://darg.gov.ua/> (дата звернення: 01.03.2020).
6. Огляд державних витрат на аграрний сектор та розвитку села: аналіз та прогнозування / К. Лівінгстоун та ін. Київ : Проєкт ЄС «Підтримка впровадження сільськогосподарської та продовольчої політики», 2019, 160 с.
7. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з відтворення водних живих ресурсів у внутрішніх водоймах та Азово-Чорноморському басейні : Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 2007 р. № 337. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2007-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.03.2020).
8. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для проведення селекції у рибному господарстві : Постанова Кабінету Міністрів від 1 березня 2007 р. № 352. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/352-2007-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.03.2020).
9. Офіційний сайт Державного агентства лісових ресурсів України. URL: <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index> (дата звернення: 01.03.2020).
10. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики і продовольства України. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua> (дата звернення: 01.03.2020).
11. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку електронного урядування у сфері лісового та мисливського господарства : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1054. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1054-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.03.2020).

References:

1. Yosifovich D.I., Andrusishin R.M. (2018). Problemy reformuvannya orghaniv vykonavchoji vlady v Ukrajinі. Problems of reforming executive bodies in Ukraine. Available at: <https://cutt.ly/MhiXLCg> (accessed 01 April 2020).
2. Aver'yanov V.B. (1998) Derzhavne upravlinnya: teoriya i praktyka / za zag. red. V.B. Averyanova. Kyiv, 432 p. (accessed 01 April 2020).
3. Pro zatverdzhennja Polozhennja pro Derzhavne aghentstvo rybnogho ghospodarstva Ukrajinjy [On approval of the Regulations on the State Agency of Fisheries of Ukraine] Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of September 30, 2015 № 895. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895-2015-%D0%BF#Text> (accessed 01 February 2020).
4. Pro zatverdzhennja Polozhennja pro Derzhavne aghentstvo lisovykh resursiv Ukrajinjy [On approval of the Regulations on the State Agency of Forest Resources of Ukraine]. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of October 8, 2014 № 521. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/521-2014-%D0%BF#Text> (accessed 01 March 2020).
5. Oficijnyj sajт Derzhavnogo agentstvo rybnogho gospodarstva Ukrajinjy`. Official site of the State Agency of Fisheries of Ukraine. Available at: <https://darg.gov.ua/> (accessed 1 March 2020).
6. Livingstone K. (2019) Oghljad derzhavnykh vytrat na aghrarnyj sektor ta rozvytku sela: analiz ta prohnozuvannja. *Review of public spending on the agricultural sector and rural development: analysis and forecasting*, pp. 160 (accessed 01 March 2020).
7. Pro zatverdzhennja Porjadku vykorystannja koshtiv, peredbachenykh u derzhavnomu bjudzheti dlja zdijsnennja zakhodiv z vidtvorennja vodnykh zhyvykh resursiv u vnutrishnikh vodojmakh ta Azovo-Chornomorsjkomu basejni [On approval of the Procedure for the use of funds provided in the state budget for the implementation of measures for the reproduction of living aquatic resources in inland waters and the Azov-Black Sea basin]. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of March 1, 2007 № 337. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2007-%D0%BF#Text> (accessed 01 March 2020).
8. Pro zatverdzhennja Porjadku vykorystannja koshtiv, peredbachenykh u derzhavnomu bjudzheti dlja provedennja selekciji u rybnomu ghospodarstvi [On approval of the Procedure for the use of funds provided in the state budget for selection in fisheries]. Resolution of the Cabinet of Ministers of March 1, 2007 № 352. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/352-2007-%D0%BF#Text> (accessed 01 March 2020).
9. Oficijnyj sajт Derzhavnogho aghentstva lisovykh resursiv Ukrajinjy [Official site of the State Agency of Forest Resources of Ukraine]. Available at: <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index> (accessed 1 March 2020).
10. Oficijnyj sajт Ministerstva aghrarnoji polityky i prodovoljstva Ukrajinjy [Official site of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine]. Available at: <https://agro.me.gov.ua/ua> (accessed 01 March 2020).

11. Pro zatverdzhennja Porjadku vykorystannja koshtiv, peredbachenykh u derzhavnomu bjudzheti dlja rozvytku elektronnoho urjaduvannja u sferi lisovogho ta myslyvsjkogho ghospodarstva [On approval of the Procedure for the use of funds provided in the state budget for the development of e-government in the field of forestry and hunting]. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of December 12, 2018 № 1054. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1054-2018-%D0%BF#Text> (accessed 01 March 2020).

БЮДЖЕТНЫЕ ПРОГРАММЫ ЦЕНТРАЛЬНЫХ ОРГАНОВ ИСПОЛНИТЕЛЬНОЙ ВЛАСТИ В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ

В статье рассмотрены роль и значение центральных органов исполнительной власти, касающихся аграрного сектора: Государственного агентства рыбного хозяйства Украины и Государственного агентства лесных ресурсов Украины. Анализируется уровень их финансирования в соответствии с функциями и целевым назначением этих организации. Определены слабые места в финансировании программ, закрепленных за этими органами, а также сформированы предложения по совершенствованию их планирования и использования финансовых ресурсов на их выполнение. Проведен анализ основных бюджетных программ и определены их практическая значимость и влияние на развитие аграрной сферы с использованием методов статистики и аналитики. С помощью метода анализа документальной информации обработаны основные законодательные, медиа- и Интернет-ресурсы по данной тематике. Сформирован вывод, что система результативных показателей бюджетных программ этих ведомств должна в полной мере описывать достижения и позволять оценить прогресс в развитии аграрной отрасли. В соответствии с этим и распределяются бюджетные средства.

Ключевые слова: бюджетные программы, центральные органы исполнительной власти (ЦОИВ), ключевые результативные показатели, бюджетное планирование, аграрный сектор.

BUDGET PROGRAMS OF CENTRAL EXECUTIVE BODIES IN THE AGRICULTURAL SECTOR

The article considers the role and importance of central executive bodies related to the agricultural sector: the State Agency for Fisheries of Ukraine and the State Agency for Forest Resources of Ukraine. The level of their funding is analyzed in accordance with the functions and purpose of these organizations. This article covers an analysis of budget expenditures for the period 2014–2019. The study identified weaknesses in the financing of programs assigned to the central executive bodies in the agricultural sector, as well as the formation of proposals to improve the planning of budget programs and the use of financial resources for their implementation. The analysis of the main budget programs is carried out and their practical significance and influence on the development of the agrarian sphere is determined with the use of methods of statistical, analytical and visual analysis. And with the help of the method of analysis of documentary information have been worked out the main legislative, media and Internet resources on this topic. The results of the study show the problems and weaknesses in the management of of the State Agency for Fisheries of Ukraine and the State Agency for Forest Resources of Ukraine, which are the non-use of the planned amount of funding, lack of systematic planning of effective areas of budget programs, lack of funding, and so on. Analise formed within the framework of this study will help to build a more streamlined and efficient system for financing budget programs of the State Agency for Fisheries of Ukraine and the State Agency for Forest Resources of Ukraine, taking into account previous achievements and with a clear prioritization of funding for future periods. It is concluded that the system of performance indicators of budget programs of of the State Agency for Fisheries of Ukraine and the State Agency for Forest Resources of Ukraine should fully describe the achievements and allow to assess progress in the development of the agricultural sector. Thus, it should promote a more comprehensive approach to strategic expenditure planning whereby it moves from a one-year cycle to a medium-term time horizon.

Keywords: budget programs, Central bodies of executive power (CBEP), key performance indicators, budget planning, agricultural sector.